

Genç Oblomovlar

İvan Gonçarov'un kaleme aldığı, Rus edebiyatının en çarpıcı karakterlerinden belki de en önemlisidir Oblomov. Öyle ki 19. yüzyılda yazılan bu eser "Oblomovluk" diye bir kavramı dünya literatürüne koymuştur. Romanın vermek istediği ana tema şu dur: "Eğer kendi potansiyelinizi değerlendirmezseniz bu sizi içten içe kemirir ve haliniz bu (Oblomov) olur!"

Kimdir bu Oblomov: Varlıklı, üzerinde kafa yorulan birçok sorunun cevabını bulmuş, aslında farkında olma becerisi yüksek fakat bir o kadar miskin, uyuşuk, yanında çalışan kâhyasını bile kovamayacak kadar tembel bir karakter. Yani temel sorunu bilgisizlik ya da idrak eksikliği değil, hareketsizlik olan bir kişilik. Ömrünün büyük çoğunluğunu yatağında projeler kurarak, plan yaparak geçiren, iyi incelendiğinde evrensel bir kimlik, yani bizden biri.

Bu Oblomov'da nereden çıktı demeyin. Bugün gerek lise geçiş sınavlarında gerekse üniversite sınavına hazırlıkta yaşanan sıkıntının temelinde yatan felsefe öğrencilerdeki oblomovluk halidir. Öğrencilerin tamamına sorduğunuzda, girecekleri sınavların yaşamlarında yaratacağı farkın bilincinde olduklarını görürsünüz. Hepsinin iyi bir Fen Lisesi, Anadolu lisesi ya da iyi bir üniversite okumak gibi hayalleri vardır. Bunun için ne yapılması gerektiğinin de farkındadırlar. Birçoğunun tek kurtuluş yoludur belki de eğitim yolu ile meslek edinmek. Bunu da bilirler fakat bir türlü harekete geçemezler. Oblomov'un ruhu esir almış sanki hepsini. Başarıyı yakalamak adına bedel ödemek zor gelir gençlerimize. Tıpkı bu satırları yazan kişiye geldiği gibi. Sözler hükmünü yitirmiştir, eylemsizlik en önemli eylem halini almıştır artık gençlerde. Tabi bu sözümüz herkes için geçerli değil. Sadece okumak için herkesten daha güçlü gerekçeleri olmasına rağmen bir türlü Oblomovluktan kurtulamayan gençlere. Onları kendilerine getiren, yaşayacakları çok güçlü bir travma olabilir ancak, zamanı ve yeri belli olmayan. Tıpkı Oblomovu hayata döndüren aşkı gibi.

Gençler tıpkı insanın evrenin umurunda olmadığı gibi, kendilerinin de ÖSYM'nin umurunda olmadığını kavramalıdır. ÖSYM, milyonlarca öğrencinin yarıştığı bir sıralama sınavında, sadece kendi ölçülerini yakalamış öğrencileri bilir ve sadece onlara yönelik program geliştirir. Kazanamayanların yaşadıkları yoksunluklar, çatışmalar, ekonomik sıkıntılar, gerekli psikolojik destek eksikliği ya da aile içi şiddet gibi dramatik hikâyelerden oluşan mazeretlerin bir anlamı yoktur. Kendi fakültelerini kazanan öğrencilerin listelerini eline alan dekanlar, -Evet demek ki bu sene bedelini ödeyerek okulu kazananlar bunlarmış- der ve geride kalan yüz binlerce öğrenci hükümsüzleşir, anlamsızlaşır.

Ben, öğrencilerime liseyi dört yıl fazla okuyarak ancak 21 yaşında bitirebilmiş, zamanında kendisine yapılan nasihatlerin hepsine vakıf, her şeyi bilen ama bir türlü harekete geçemeyen emekli bir lise öğrencisi olarak hep şöyle seslenirim: Dört yıllık bir süreyi feda edin, önünüzdeki altmış-yetmiş yılı kazanın. Bedelini ödeyenlerden olun ki, öz saygınızı kazanabilirsiniz. Bırakın Oblomov literatürde kalsın bir roman kahramanı olarak. Dibe vurup tekrar nefes alacak kadar şanslıda olamayabilirsiniz benim gibi.

Köksal TERZİOĞLU